

ПОЧАТОК

Є на світі пісні, які народжуються самі собою з синьооких трав, з куряви тисячі сільських доріг. І ця — одна з них.

Якось восени тисяча дев'ятсот вісімдесят дев'ятого року, пізно ввечері, я сидів за робочим столом, не зводячи очей з курсора, що блимав переді мною на екрані комп'ютера. Раптом задзвонив телефон.

На другому кінці дроту був колишній мешканець Айови на ім'я Майкл Джонсон, який на той час проживав у Флориді. Друг з рідного штату надіслав йому одну з моїх книжок. Майкл Джонсон прочитав її, і його сестра Керолін прочитала її, і в них є історія, яка, на думку обох, могла б мене зацікавити. З обачності він не схотів удаватися в подробиці, сказавши лише, що вони з сестрою воліють приїхати до Айови, щоб обговорити все зі мною.

Попри моє скептичне ставлення до таких пропозицій, твердий намір незнайомих докласти значних зусиль заінтригував мене. Тож я погодився зустрітися з ними наступного тижня в Де-Мойні.

І от ми знайомимося в готелі «Голідей» біля аеропорту. Ніяковість потроху вщухає. Вони двоє сидять навпроти мене. Надворі вечоріє, падає легкий сніг.

Вони беруть з мене слово: якщо я не писатиму про це, то ніколи й нікому не переповім ні історії, що сталася тисяча дев'ятсот шістдесят п'ятого року в окрузі Медісон, у штаті Айова, ні інших пов'язаних з нею подій, які відбулися протягом наступних двадцяти чотирьох років.

Що ж, у цьому є певна рація. Зрештою, це їхня історія, не моя.

Отож я слухаю. Слухаю уважно і ставлю нелегкі запитання. А вони говорять, говорять, говорять... Часом Керолін відверто плаче, а Майкл бореться зі сльозами. Вони показують мені документи, журнальні вирізки, а також щоденники їхньої матері — Франчески.

Покоївка заходить і виходить. А ми все замовляємо каву. Поки вони оповідають, я починаю уявляти образи. Спочатку ти маєш побачити образи, слова прийдуть значно пізніше. І от, нарешті, я чую ті слова, бачу їх на папері. І десь попівночі погоджуюся написати книжку — чи принаймні спробувати її написати.

Рішення оприлюднити інформацію далось їм нелегко. Адже делікатні обставини цієї історії стосуються їхньої матері і значною мірою батька. Майкл і Керолін усвідомлювали, що розголос може спричинити ниці плітки й образливу зловтіху з пам'яті про Річарда та Франческу Джонсонів.

І все ж вони вдвох постановили, що у світі, де, здається, особиста відданість у всіх її проявах розлітається на друзки, а любов обернулася на питання особистої зручності, цю дивовижну історію варто розказати. Я вважав тоді, що вони мають цілковиту рацію, а тепер ще більше впевнений у цьому.

Під час роботи над книжкою я ще тричі просив Майкла й Керолін про зустріч. І щоразу без жодної скарги вони їхали до Айови, бо прагнули, щоб історія була викладена якнайточніше. Іноді ми просто розмовляли, іноді сідали в машину й неквапно їздили дорогами округу Медісон, оглядаючи місця, що відіграли важливу роль у цій історії.

Але в основі моєї оповіді лежать не лише факти, почуті від Майкла й Керолін, а й матеріали щоденників Франчески Джонсон, результати дослідження, проведеного на північному заході Сполучених Штатів, особливо в Сіетлі та Беллінгемі, у штаті Вашингтон, спостереження, зроблені в окрузі Медісон, у штаті Айова, інформація, взята з фотонарисів Роберта Кінкейда, відомості від редакторів журналів, подробиці, з'ясовані в постачальників плівки та інших фототоварів, а також нескінченні спогади кількох чудових літніх людей з окружного притулку в Барнесвіллі, у штаті Огайо, які пам'ятали Кінкейда ще юнаком.

Однак, попри всі мої дослідницькі зусилля, в цій історії є ще чимало прогалин. Подекуди я вдався до власної уяви, але тільки там, де був упевнений, що мої висновки спираються на правильне розуміння особистостей Франчески Джонсон і Роберта Кінкейда, які стали мені дуже близькими. Ретельна, копітка праця, гадаю, дала мені змогу впритиск підійти до подій, що відбулися насправді.

Годі, мабуть, достеменно відтворити подробиці подорожі Кінкейда північними штатами. Ми знаємо про неї з численних фотографій, опублікованих згодом у журналах, з коротких згадок у щоденниках Франчески Джонсон, а також із нотаток самого Кінкейда, які він залишав журнальному видавцеві. Уважаю, що, використавши ці джерела за путівник, я зміг досить точно змалювати обставини, які привели його від Беллінгема до округу Медісон у серпні тисяча дев'ятсот шістдесят п'ятого року. Наприкінці своїх мандрів, їдучи до округу Медісон, я й сам, здається, відчув себе Робертом Кінкейдом.

І все ж найбільшим викликом у моєму дослідженні й написанні цієї книжки стала спроба осягнути ество

Кінкейда. Він був дуже неоднозначною особою. Часом Роберт видавався цілком звичайним. Інколи — якимсь безплотним, майже примарним. У своїй справі він був неперевершений професіонал. І все ж він мав себе за чоловічу істоту особливої породи, що їй немає місця у світі з таким надміром організованості. Якось він сказав, що чує всередині себе безжальне виття часу, а Франческа Джонсон описала його як людину, що живе в дивних, заселених примарами місцях, десь коло самих початків дарвінізму.

На жаль, два питання так і лишилися без відповіді. По-перше, нам не вдалося з'ясувати, що сталося з фотографічним доробком Кінкейда. З огляду на те, що він висококласний фотограф, ми сподівалися знайти сотні тисяч світлин. Але в його помешканні їх не виявлено. Найімовірніше — і ця версія, зважаючи на його бачення себе і свого місця у світі, небезпідставна, — що він знищив їх перед смертю.

Друге питання стосується його життя з тисяча дев'ятсот сімдесят п'ятого до тисяча дев'ятсот вісімдесят другого року. Про цей період нам відомо небагато. Ми знаємо, що кілька років він с'як-так перебивався фотопортретами в Сієтлі, працюючи водночас і в районі затоки П'юджет-Саунд. Оце й усе. Та одна цікава деталь таки не випала з нашої уваги: усі листи, надіслані Кінкейдові з управління соціального захисту й комітету у справах ветеранів, були відіслані назад із позначкою «Повернути відправникові», написаною його рукою.

Робота над цією книжкою, мушу признатись, істотно змінила мій світогляд і напрям думок, а найголовніше — тепер я зі значно меншим цинізмом ставлюся до того, що зветься людськими взаєминами. Глибше пізнаючи

Франческу Джонсон і Роберта Кінкейда, я збагнув: межі цих взаємин можуть бути куди ширшими, ніж мені уявлялося. Сподіваюся, ви прийдете до такого самого розуміння, прочитавши цю історію.

Вам буде непросто. Ми всі живемо в огрублому світі у власних мушлях, покритих струпом, що на нього обернулася колишня чуттєвість. Я не можу з певністю сказати, де закінчується велика пристрасть і починається солодкава сентиментальність. Проте наша схильність глузувати з першої й визнавати за щире та глибоке почуття другу ускладнює доступ до тієї царини ніжності, без якої годі зрозуміти історію Франчески Джонсон і Роберта Кінкейда. Мені самому довелося перебороти в собі ту схильність, перш ніж я зміг розпочати писати цю книжку.

Коли ви розгорнете її, свідомо облишивши невіру, як казав Колрідж, то неодмінно відчуєте те саме, що і я. І, може, в прохолодних закутках серця ви знайдете, як Франческа Джонсон, місце для танцю.

Літо 1991 року

РОБЕРТ КІНКЕЙД

Уранці восьмого серпня тисяча дев'ятсот шістдесят п'ятого року Роберт Кінкейд замкнув двері своєї двокімнатної квартири на третьому поверсі розлогого будинку в Беллінгемі, у штаті Вашингтон. З рюкзаком, повним фотографічного приладдя, та валізою він зійшов униз дерев'яними сходами й рушив коридором на заднє подвір'я, де на паркованні для мешканців будинку стояв його старенький пікап «шевроле».

Ще один рюкзак, переносний холодильник середніх розмірів, два штативи, кілька блоків цигарок «Кемел», термос і сумка з фруктами були вже в машині. Валіза зайняла місце в кузові, коло футляра з гітарою. Кінкейд примостив рюкзаки на пасажирському сидінні, а холодильник і штативи поклав на підлогу кабіни. Потім він забрався в кузов і засунув футляр з гітарою та валізу аж у куток, підперши їх запасною шиною і для певності прив'язавши білизняною мотузкою, а під стару шину заштовхав чорний брезент.

Сівши за кермо, Кінкейд витяг пачку цигарок «Кемел», закурив і заходився подумки перебирати все, що він мав прихопити з собою: двісті котків плівки, здебільшого світлостійкої «Кодахром», штативи, холодильник, три фотокамери з п'ятьма об'єктивами, джинси та широкі штани кольору хакі, сорочки й жилет фотографа. Здається, нічого не забув. Решту можна купити в дорозі.

На ньому були виляні лівайси з помаранчевими шлейками, добряче поношені високі чоботи марки «Ред вінгз» і сорочка кольору хакі. На широкому шкіряному ремені висів зачохлений швейцарський армійський ніж.

Кінкейд глянув на годинник — сімнадцять хвилин на восьму. Машина завелася з другої спроби. Він дав задній хід, перемкнув швидкість і повільно рушив алеєю під блідим сонцем. Його шлях спочатку пролягав вулицями Беллінгема, потім — на південь Одинадцятою вашингтонською трасою, яка тягнеться вздовж узбережжя затоки П'юджет-Саунд на кілька миль, а далі — автострадою, що повертає на схід перед самісінькою Двадцятою федеральною трасою.

Звідси Кінкейд розпочав довгу мандрівку звивистою дорогою через Каскади. Він любив цю землю і почувався тут невимушено, зупиняючись час від часу, щоб зробити нотатки про майбутні цікаві експедиції або, як сам казав, сфотографувати щось на пам'ятку. Ці побіжні знімки згодом нагадували йому про місця, які він хотів відвідати знову й дослідити ретельніше. Надвечір у Спокені він звернув на північ, виїхавши на Другу федеральну трасу, якою мав перетнути добру половину північних штатів і дістатися до міста Дулут у Міннесоті.

І втисячне Кінкейд пошкодував, що так і не завів собаки — наприклад, золотистого ретривера, який супроводжував би його в таких подорожах і був би йому за товариша вдома. Однак чоловікові частенько доводилося їздити у довгі відрядження, переважно за океан, а це несправедливо щодо тварини. Проте він і далі плекав свою мрію. Ще кілька років — і він стане застарим для важкої праці у польових умовах.

— Отоді я вже зможу завести собаку, — сказав він, звертаючись до зеленої хвої, що миготіла за вікном його автівки.

Тривалі мандрівки завжди наводили його на філософські роздуми про здобутки. Собака становив невідривну частину цих роздумів. Роберт Кінкейд був самотній, наскільки це взагалі можливо: єдиний син, батьки померли, далекі родичі давно забули про нього, як, зрештою, і він про них. І жодного близького друга.

Кінкейд знав, як звуть господаря продуктової крамниці на розі в Беллінгемі і власника фотомагазину, де він купував усе приладдя. Також він мав формальні ділові стосунки з видавцями кількох журналів. А більше, здається, він ні з ким і не знався. Циганам важко вживатися з іншими людьми, а в Робертові Кінкейді було щось циганське.

Він згадав Мерієн. Жінка покинула його дев'ять років тому після п'ятирічного подружнього життя. Йому тепер п'ятдесят два; отже, їй десь під сорок. Мерієн мріяла стати музиканткою, виконавицею народних пісень. Вона знала напам'ять усі пісні гурту Віверз і чудово виспівувала їх у каварнях Сієтла. У давні добрі часи, будуючи вдома, він возив її на такі виступи, а сам сідав серед публіки і слухав.

Його довгі відрядження — іноді на два-три місяці — стали тяжким випробуванням для їхнього шлюбу. Кінкейд розумів це. Та й Мерієн, коли вони надумали побратися, знала про його роботу, однак кожне з них плекало якусь примарну надію, ніби все якось уладнається. Але не владналося. І коли він одного разу повернувся додому з Ісландії, де робив фоторепортаж, її вже не було. У прощальній записці Кінкейд прочитав:

«Роберте, нічого не вийшло. Залишаю тобі гітару. Телефонуй».

Він не телефонував. Так само як і вона. Лише підписав папери про розлучення, надіслані рік по тому, і наступного ж дня полетів до Австралії. Мерієн не просила нічого, крім свободи.

Пізно ввечері Кінкейд зупинився в Каліспеллі, у штаті Монтана. Готель «Ковзі» видався йому недорогим. Зрештою, таким він і був. Чоловік заніс своє майно до кімнати з двома настільними світильниками, один з яких не світився. Лежачи в ліжку, він читав «Зелені пагорби Африки» і цмулив пиво. У номер просочувався запах з місцевих паперових фабрик. Зранку він, як звичайно, сорок хвилин приділив пробіжці, потім віджався п'ятдесят разів і наостанці зробив кілька вправ із гантелями, за які слугували його фотокамери.

Перетнувши Монтану, він в'їхав на територію Північної Дакоти, і ця безмежна рівнинна земля бачилася йому не менш захопливою, ніж гори чи моря. Тут панувала сувора краса, і він кілька разів зупинявся, встановлював штативи й фотографував старі фермерські будинки. Місцевий пейзаж відповідав його мінімалістським смакам. Індіанські резервації занепадали з відомих усім і замовчуваних причин. Не в кращому стані такі поселення були й на північному заході штату Вашингтон — утім, як і всюди, де вони траплялися.

Уранці 14 серпня, коли до Дулута ще лишалося їхати дві години, Кінкейд різко звернув на північний схід і виїхав на сільську дорогу, що вела до Гіббінга та залізних копалень. У повітрі висів рудий пил, на очі раз у раз потрапляли великі машини та поїзди, які везли руду до вантажних суден у Ту-Гарборзі на озері Верхньому.

Другу половину дня він провів у Гіббінгу, роззираючись довкола, і дійшов висновку, що місто йому не до смаку, хай навіть тут народився сам Боб Циммерман-Ділан¹.

Та й серед Діланових пісень йому по-справжньому подобалася тільки одна — «Дівчина з північної країни». Роберт умів грати й співати її. І тепер, покидаючи цей край з величезними червоними дірами в землі, він мугикав собі під носа її слова. Колись Мерієн показала йому кілька акордів і навчила виконувати арпеджіо. «Вона залишила мені більше, ніж я їй», — сказав він якось одному п'яному лоцманові в забігайлівці під назвою «Бар Мак-Елроя», десь у басейні Амазонки. І то була щира правда.

А от національний заповідник коло озера Верхнього славний. Справді славний. Земля мандрівців. Замолоду Роберт шкодував, що минули ті часи, коли він міг стати одним з них. Кінкейд проминув луки, побачив трьох лосів, руду лисицю й чимало оленів. Біля ставка він зупинився і, помітивши химерну гілку, зробив кілька знімків її віддзеркалення у воді. Закінчивши, він присів на підніжок автівки, щоб випити кави, викурити цигарку й послухати вітер у березовому гіллі.

«Добре було б мати когось поряд, жінку, — подумав він, дивлячись, як дим від цигарки пливе над ставком. — Старіючи, мимоволі замислюєшся про це». Але, зважаючи на його постійні роз'їзди, важко було б тій, що чекатиме на нього вдома. Це він вже знав напевно.

У Беллінгемі Роберт зустрічався з творчою директоркою однієї з рекламних агенцій Сіетла. Він познайомив-

¹ Боб Ділан (нар. 1941; справжнє ім'я — Роберт Аллен Циммерман) — американський співак, композитор, поет, гітарист і кіноактор. Культова постать у популярній музиці останніх п'яти десятиріч. (Тут і далі прим. ред., якщо не зазначено інше.)

ся з нею, коли виконував замовлення. То була сорокадворічна жінка, яскрава й приємна, однак він не кохав її і ніколи б не зміг покохати.

Часом вони обоє почувалися трохи самотніми й проводили вечори разом: ходили в кіно, випивали кілька склянок пива, а потім цілком пристойно любилися. У неї за плечима було вже два шлюби. Колись вона працювала офіціанткою в кількох барах і водночас навчалася в коледжі. І щоразу, як вони після любовців лежали поряд, вона казала йому: «Ти найкращий, Роберте. Понад усяку конкуренцію. Ніхто ніколи не дорівнюється до тебе».

Такі слова, певно, хотів би почути кожний чоловік, але через брак досвіду він не міг розпізнати, чи вона каже правду, чи ні. Та одного разу жінка промовила те, що досі переслідує його: «Роберте, в тобі сидить істота, до якої я не годна ані дібрати слів, ані наблизитися. Іноді мені здається, ніби ти на цьому світі вже дуже довго — довше за ціле людське життя, і живеш у якихось таємничих світах, що жодному з нас навіть не снилися. І хоч ти завжди ніжний зі мною, проте я тебе побоююся. Якби я щосили не намагалася володіти собою, то давно б уже збожеволіла, і ніщо не змогло б мене вилікувати».

Він інстинктивно розумів, про що вона каже. Але сам того висловити не міг. Роберт відзначався мінливим плином думок. Тужливе передчуття трагічного поєднувалося в ньому з чималою фізичною та інтелектуальною силою — ще тоді, як він юнаком жив у маленькому містечку в Огайо. Коли інші діти співали «Веслуй, веслуй, веслуй», він учив мелодію й вигадував англійський текст легковажної французької пісеньки.

Він смакував слова та образи. Одним з його найулюбленіших слів була *блакить*. Йому подобалося відчуття

на губах і язика, коли він вимовляв його. «Адже слова можна відчувати фізично, а не тільки позначати ними ті чи інші речі», — думав Роберт замолоду. Йому подобалися й інші слова, як-от: *далекий, димучий, магістраль, прадавній, перехід, мореплавець та Індія*, за їхнє звучання й присмак, за ті образи, що їх вони пробуджували в уяві. У своїй кімнаті він мав цілі списки улюблених слів, розвішені на стінах.

Згодом Роберт почав сполучати слова у фрази, які вивішував так само:

Заблизько до вогню.

Я прибув зі Сходу з купкою мандрівців.

Постійний щебет моїх рятівників і зрадників.

Талісмане, талісмане, розкрий таємниці. Керманичу, керманичу, розвертай додому.

Лежати голим там, де плавають сині кити.

Вона зичила йому поїздів, що відходять від зимових станцій.

Перш ніж стати людиною, я був стрілою — колись дуже давно.

А ще йому подобалися назви місцин: Сомалійська течія, гори Великого Томагавка, Малаккська протока і багато-багато інших. Зрештою аркуші паперу зі словами, фразами та географічними назвами вкрили всі стіни його кімнати.

Навіть мати помітила в ньому дещо незвичайне. До трьох років він не промовив жодного слова, зате потім відразу заговорив повними реченнями, а в п'ять років уже вмів напрочуд добре читати. У школі він розчаровував учителів цілковитою байдужістю до всіх предметів.

Побачивши його результати інтелектуального тесту, вони довго торочили хлопцю про здобутки, про роботу, яка має відповідати його здібностям, про можливість стати ким він забажає. Один з учителів середньої школи написав у його характеристиці таке: «Уважає, що інтелектуальні тести — поганий спосіб оцінювати людські здібності, який не бере до уваги магії, а вона, на його думку, має величезну вагу і сама по собі, і в поєднанні з логікою. Пропоную поговорити з батьками».

Його мати зустрічалася з кількома вчителями. Коли ті заводили мову про тиху, але непокірливу поведінку Роберта та його здібності, вона відповідала: «Роберт живе у власному вигаданому світі. Я знаю, що він мій син, проте іноді складається враження, ніби він походить не від нас із чоловіком, а з якогось невідомого місця, куди він прагне повернутися. Я вдячна, що ви приділяєте йому увагу, і спробую ще раз заохотити його до навчання».

Натомість Роберт полюбляв брати в бібліотеці книжки про пригоди та мандри — усі, які міг знайти. Він читав їх, збуваючи цілі дні коло річки на околицях містечка й уникаючи шкільних балів, футбольних матчів та багатьох інших заходів, що наганяли на нього нудьгу. Хлопець плавав і рибалив, гуляв і лежав у високій траві, дослухаючись до далеких голосів, що їх, як йому здавалося, міг чути тільки він. «Чарівники існують, — часто казав він собі. — Якщо сидітимеш тихо й відкриєшся їм, то неодмінно пересвідчишся в цьому».

І він шкодував, що не має собаки, який розділив би з ним ці миті.

Грошей на коледж не було. Як не було й бажання там навчатися. Батько тяжко працював і був добрий до нього з матір'ю, але робота на ламповому заводі майже не

лишала часу на інші справи, зокрема й на догляд собаки. Робертові Кінкейду було тільки вісімнадцять, коли помер батько, а Велика депресія навалилася на всіх важким тягарем. Хлопець пішов до армії, побачивши в цьому можливість забезпечити себе й матір. Він провів у війську чотири роки, однак вони змінили все його життя.

З якихось незбагнених міркувань, що ними керується розум військовиків, його призначили асистентом фотографа, хоч він навіть гадки не мав, як заряджати фотоапарат. Але саме в цьому він віднайшов власне покликання. Технічні моменти Кінкейд опанував дуже легко й уже за місяць не лише допомагав друкувати фотографії двом штатним фотографам, а й дістав дозвіл самому знімати нескладні об'єкти.

Один з фотографів, Джим Пітерсон, полюбив його і на дозвіллі знайомив новачка з тонкощами професії. Роберт Кінкейд переглядав фотоальбоми та мистецькі книжки з місцевої бібліотеки у Форт-Монмуті, старанно вивчаючи їх. Йому відразу припала до душі творчість французьких імпресіоністів і Рембрандта — майстра світла.

З часом він зрозумів, що й сам фотографує світло, а не предмети, які тільки віддзеркалюють його, слугуючи за допоміжний засіб. І якщо освітлення добре, то фотограф завжди знайде щось варте уваги. Тоді саме почали з'являтися тридцятип'ятиміліметрові фотокамери, і він купив собі вживану «Лейку» в місцевій крамничці фототоварів. Він узяв її з собою на мис Кейп-Мей у Нью-Джерсі й провів там тиждень своєї відпустки, фотографуючи життя на узбережжі.

Іншим разом він добувся автобусом до штату Мен і проїхався автостопом уздовж узбережжя, а тоді в Стонінгтоні сів на поштове судно й доплив на ньому до острова

Айл-о-Го, де й отаборився. Потім сів на пором і, перетнувши на ньому затоку Фанді, опинився в Новій Шотландії. Отоді він і почав занотовувати ті місця, де хотів би побувати знову, а також особливості тамтешнього фотографування. У двадцять два роки, звільнившись з військової служби, він уже вмів робити цілком пристойні знімки й улаштувався асистентом відомого фотографа моди в Нью-Йорку.

Жінки-моделі були вродливі. Він ходив на побачення з кількома й навіть майже закохався в одну з них, проте вона переїхала до Парижа, і їхні дороги розійшлися. Вона сказала йому: «Роберте, хто ти і що ти, я не знаю напевно, та, будь ласка, приїзди до мене в Париж».

Він пообіцяв, що приїде, і справді мав такий намір, але так ніколи й не поїхав. Багато років по тому, знімаючи репортаж про пляжі Нормандії, він знайшов її ім'я в паризькій телефонній книжці, зателефонував, і вони зустрілися, щоб випити кави у вуличному кафе. Вона була одружена з кінорежисером і мала трьох дітей.

Саму ідею моди він не надто сприймав. Люди викидали дуже добрий одяг або нашвидкуруч переробляли його на догоду європейським законодавцям моди. Це видавалося йому такими дурощами, тож він відчув, що ця робота його знецінює. «Ти — те, що сам твориш», — сказав він, ідучи зі своєї посади.

Кінкейд уже понад рік жив у Нью-Йорку, коли померла його мати. Він повернувся до Огайо, поховав її та вислухав адвоката. Той зачитав заповіт, у якому було небагато. Роберт навіть не сподівався дістати щось у спадок і вельми здивувався, довідавшись, що крихітний будиночок батьків на Франклін-стріт — це скромний капітал, який вони надбали за все своє подружнє

життя. Він продав будинок і на ці гроші купив першокласну апаратуру. Розраховуючись із продавцем фототоварів, він думав про те, скільки довгих років його батько працював, щоб заробити ці долари, і як невибагливо жила його родина.

Кінкейдові роботи почали з'являтися на сторінках невеличких журналів. А тоді йому зателефонували з «Нейшенел джіографік». Їм потрапив на очі календар із його знімком, зробленим на мисі Кейп-Мей. Поспілкувавшись із ним, вони доручили йому маленьке замовлення, що його він виконав з усією майстерністю. Відтоді Роберт вийшов нарешті на свою стежку.

Тисяча дев'ятсот сорок третього року його знову покликали до війська. Він вступив до корпусу морської піхоти США і подолав довгий важкий шлях південним узбережжям Тихого океану з фотокамерами на плечах. Лежачи на спині, він фотографував десантників, які висаджувалися на берег із застиглим жахом на обличчях, і сам відчував моторошний трепет. Йому не раз доводилося бачити, як кулеметним вогнем вояків розтинає навпіл і як вони благають Господа й просять матерів про допомогу. Це все він зняв, вижив і не попався на гачок так званої слави й романтики професії військового фотографа.

Демобілізувавшись тисяча дев'ятсот сорок п'ятого року, він зателефонував до «Нейшенел джіографік». Там чекали на нього будь-коли. Роберт купив у Сан-Франциско мотоцикл і помчав на південь до Біг-Сюру, де любився на пляжі з віолончелісткою з Кармела. А тоді він подався на північ, щоб дослідити Вашингтон. Йому сподобалися тамтешні краєвиди, і він надумав осісти в цьому штаті.

У свої п'ятдесят два роки він ще бачив перед собою світло. Побував у більшості тих місць, чиї назви прикрашали його стіни в дитинстві, і дивувався цьому, то сидючи в барі готелю «Раффлз» у Сінгапурі, то пливучи вгору Амазонкою на запахканому човні, то гойдаючись на спині верблюда в Раджастханській пустелі.

Узбережжя озера Верхнього тішило очі — саме таким він і уявляв його собі з розповідей. Відзначив для себе кілька місцин на майбутнє, сфотографував їх, щоб згодом легше було освіжити спогади, і рушив на південь уздовж Міссісіпі до Айови. Роберт ніколи не бував у Айові, але був заворожений її гірськими хребтами, що простягалися на північному сході штату вздовж великої річки. Він зупинився в маленькому містечку Клейтон, оселившись у рибальському motelі, і два дні поспіль виходив на світанку знімати буксирні судна. У місцевому барі Кінкейд познайомився з капітаном одного з буксирів, і той запросив Роберта на борт, де він і провів вечір другого дня.

У понеділок, шістнадцятого серпня тисяча дев'ятсот шістдесят п'ятого року, промчавши вранці Шістдесят п'ятою федеральною трасою й перетнувши Де-Мойн, він звернув на Дев'яносто другу айовську трасу й попрямував до округу Медісон, де, відповідно до інструкцій «Нейшенел джіографік», мали бути криті мости. Вони й справді там були — чоловік з автозаправної станції «Тексако» підтвердив це й детально пояснив, як доїхати до кожного з семи мостів.

Шість мостів Роберт знайшов дуже легко й відразу обдумав, у якому порядку зніматиме їх. Однак сьомий — міст Роузмен — повсякчас вислизав від нього. Стояла спека. Гаряче було і йому самому, і його пікапові Гаррі,

але він невтомно кружляв рінистими доріжками, яким, здавалося, не було кінця.

В інших країнах він дотримувався правила «Спитай тричі». Це означало, що навіть три хибні відповіді помалу скеровують тебе туди, куди ти хочеш потрапити. Може, тут вистачить і двох.

Раптом на узбіччі показалася поштова скринька. Від неї до ферми вів вузький під'їзд — метрів з дев'яносто завдовжки. На скриньці стояв напис: «Річард Джонсон, поштова філія № 2». Роберт уповільнив хід і звернув до будинку, сподіваючись розпитати господарів про дорогу.

В'їхавши на подвір'я, він побачив жінку, що сиділа на парадному ганку. Кругом віяло прохолодою, і жінка, як йому здалося, пила щось іще холодніше за повітря. Вона рушила йому назустріч. Кінкейд виліз із пікапа й глянув на неї, а тоді придивився уважніше, ще уважніше... Вона була гарненька, чи була колись, чи могла стати такою знов. І враз на нього напала недоладна сором'язливість, властива йому тільки тоді, коли поруч з'являлися жінки, що хоч трохи приваблювали його.